

Evaluatie vaartoezicht 2011

1. Inleiding

Door burgemeester en wethouders van Langedijk is op 2 februari 2010 Het vaarbeleid vastgesteld. Vaarbeleid is het geheel aan inrichtingsmaatregelen, gedragsafspraken en gedragsregels, educatie en voorlichting met het oog op leefbaarheid, op ecologie en op veiligheid en beheer van waterwegen, plassen en vaarten. Met het vaarbeleid wordt in de eerste plaats beoogd om de vaarmogelijkheden te vergroten en de waterrecreatie te stimuleren. Aan de andere kant is het vaarbeleid ook bedoeld om (eventuele) negatieve effecten van het varen, zoals overlast en schade, tegen te gaan.

Onderdeel van het vaarbeleid is dan ook een handhavingsparagraaf waarin staat beschreven op welke wijze er op de openbare wateren die vallen onder het gezag van burgemeester en wethouders van Langedijk toezicht zal worden gehouden (vaartoezicht).

Deze nota bevat evaluatie van het in 2011 uitgeoefende vaartoezicht. Beschreven wordt hoe het vaartoezicht is georganiseerd, welke prestaties zijn geleverd, welke ervaringen met het toezicht zijn opgedaan en welke lessen hier voor de toekomst uit kunnen worden geleerd.

De opzet van deze evaluatie is als volgt. In de volgende paragraaf wordt als eerste het relevante juridisch kader voor de uitoefening van het vaartoezicht weergegeven. In paragraaf 3 wordt beschreven hoe het vaartoezicht is georganiseerd en uitgevoerd. Paragraaf 4 bevat de met het toezicht behaalde resultaten en de overige bevindingen die met het houden van toezicht op de vaarregels zijn opgedaan. Afgerond wordt met enkele conclusies en aanbevelingen in paragraaf 5.

2. Juridisch kader vaartoezicht

De gedragsregels die op het water en tijdens het varen in acht moet worden genomen zijn neergelegd in diverse wettelijke regelingen. Het in 2011 in Langedijk uitgeoefende toezicht is gebaseerd op de volgende regelingen:

- Wetboek van strafrecht;
- Het op de Scheepvaartverkeerswet gebaseerde Binnenvaartpolitierglement (BPR);
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Met betrekking tot de APV is bij de uitoefening van het vaartoezicht vooral gelet op:

- de naleving van de voor de door de gemeente beheerde wateren geldende maximale vaarsnelheid van 6 km/u (artikel 5.30 APV);
- de naleving van het vaarverbod, behoudens vergunning van burgemeester en wethouders, voor mechanisch voortbewogen vaartuigen in het "Landschapsreservaat Oosterdel" (artikel 5.30 APV);
- de naleving van het verbod om het water op te gaan met een klein snel vaartuig (een vaartuig dat sneller kan varen dan 20 km/u) (artikel 5.30 APV);
- de aanwezigheid van vaartuigwrakken (artikel 5.24 APV, Wrakkenwet);
- tijdens het varen nuttigen van alcoholhoudende drank (artikel 2.48 APV);
- het stoken van vuurtjes op de walkant (artikel 5:34 APV).

Voor wat betreft het BPR is bij de uitoefening van het vaartoezicht vooral gelet op:

- de naleving van de op het water geldende overige verkeersregels;
- de inachtnaam van de voor het besturen van een vaartuig geldende minimale leeftijdseisen (12 jaar voor een open vaartuig kleiner dan 7 m, 16 jaar voor overige vaartuigen);
- de aanwezigheid van de vereiste (technische) voorzieningen op en aan vaartuigen.

Ten aanzien van het Wetboek van strafrecht is bij de uitoefening van het vaartoezicht vooral ingestoken op het tegengaan van vandalisme (vernieling, verstoring van eigendomsrecht door betreden andermans grond).

Overtreding van deze voorschriften is strafbaar gesteld. Handhaving van de vaarregels heeft dan ook vooral strafrechtelijk plaatsgevonden. Dat betekent dat bij een door de toezichthouders waargenomen overtreding, afhankelijk van de situatie, direct een waarschuwing is uitgedeeld of een proces-verbaal (bekeuring) is opgemaakt. In het meest ernstige geval is het mogelijk om een vaartuig in beslag te nemen conform door de Officier van Justitie op 16 april 2008 vastgestelde richtlijnen.

Bestuursrechtelijke handhaving van de vaarregels heeft nauwelijks plaatsgevonden omdat de aard van de overtredingen zich daar niet goed voor leent. Het gaat namelijk vaak om betrekkelijk kleinschalige, eenmalige overtredingen. Directe handhaving door middel van een waarschuwing of een boete is dan effectiever dan het telkens in gang moeten zetten van bestuursrechtelijke procedures.

3. Organisatie vaartoezicht

Van oudsher is in de eerste plaats de politie belast met het houden van toezicht op de naleving van de vaarregels voor de openbare wateren in de gemeente Langedijk. In het jaarplan van de politie wordt voor de uitoefening van deze taak ieder jaar een aantal uren gereserveerd. De middelen van de politie zijn echter beperkt. In dit opzicht is in het vaarbeleid uitgesproken dat de handhaving van de vaarregels meer moet worden gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van politie, burgers en de gemeente.

Ter aanvulling op het reguliere politietoezicht is er voor 2011 door de gemeente daarom op de volgende manier aanvullend vaartoezicht beschikbaar gesteld:

Er zijn toezichthouders ingehuurd van Recreatie Noord-Holland NV, een bedrijf dat ten behoeve van gemeenten en andere overheden allerlei toezichttaken uitvoert. Hiervoor is door de gemeenteraad een krediet van € 20.000 beschikbaar gesteld.

In totaal is er in Langedijk in 2011 dus door twee groepen functionarissen vaartoezicht uitgeoefend. De functionarissen van de politie en de Recreatie Noord-Holland NV beschikken daarbij over opsporingsbevoegdheid en dus over de mogelijkheid om verbaliserend op te treden.

In tegenstelling tot 2009 hebben de gemeentelijke toezichthouders in 2011 geen toezicht op het water gehouden. De gemeentelijke toezichthouders zijn geen bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) en zij beschikken dus niet over deze opsporingsbevoegdheid.

Het vaartoezicht is uitgevoerd in de periode april – september 2011. Daarbij is door de politie en de toezichthouders van Recreatie Noord-Holland NV telkens gebruik gemaakt van een eigen vaartuig. Toezicht is zoveel mogelijk uitgeoefend op dagen met mooi weer.

De politie heeft in Langedijk in deze periode in totaal 64 uur toezicht gehouden verdeeld over 8 vaarmomenten met twee agenten, inclusief lichtjesavond.

Recreatie Noord-Holland NV heeft in totaal zestien keer toezicht gehouden. Totaal is met dit toezicht 77 uur gemoeid, waarvan 4 uren zijn besteed aan de voorbereidingsfase en eind rapportage. Het aantal daadwerkelijke vaaruren met het toezichtvaartuig bedroeg 37,5 uur, dit is met twee toezichthouders op de boot. Het aantal uren dat dit vaartuig door Recreatie Noord-Holland NV per controle werd ingezet bedroeg minimaal 2 en maximaal 3 uur.

4. Resultaten

Met het vaartoezicht zijn de volgende resultaten behaald.

-Cijfers van Recreatie Noord-Holland NV In 2011.

Er zijn 103 contacten geweest waarbij 7 verbalen uitgeschreven zijn, verder is 25 maal een vaarvergunning gecontroleerd, 4 maal een vaarbewijs, 40 waarschuwingen voor het te snelvaren en 27 vissers op visvergunning gecontroleerd.

-Cijfers van de politie in 2011.

Er zijn 4 verbalen uitgeschreven en 6 vissers op vergunning gecontroleerd. Aantal waarschuwingen onbekend.

4.1 Waarschuwingen

In totaal zijn door de toezichthouders bij de uitoefening van het vaartoezicht 40 waarschuwingen uitgedeeld. Deze waarschuwingen hadden betrekking op:

Overtreding	Aantal waarschuwingen 2010	Aantal waarschuwingen 2011
Varen zonder vaarvergunning (APV)	2	0
Sneller varen dan maximaal toegestane vaarsnelheid	15	40
Vissen zonder vergunning	1	0
Totaal waarschuwingen	18	40

4.2 Proces-verbalen

In totaal zijn door de toezichthouders bij de uitoefening van het vaartoezicht verder 11 proces-verbalen uitgedeeld. Deze verbalen hadden betrekking op:

Overtreding	Aantal proces-verbalen 2010	Aantal proces-verbalen 2011
Varen zonder vaarvergunning (APV)	4	1
Varen zonder vaarbewijs	1	0
Sneller varen dan maximaal toegestane vaarsnelheid	8	10
Vissen zonder vergunning	2	0
Schieten met luchtbuks	1	0
Vernielingen	1	0
Totaal proces-verbalen	17	11

4.3 Inbeslagname vaartuigen

Tijdens het in 2011 uitgevoerde vaartoezicht zijn geen vaartuigen in beslag genomen.

4.4 Vaartuigwrakken

In 2011 is niet strafrechtelijk opgetreden tegen vaartuigwrakken. Wel is er door de gemeente Langedijk een actie opgezet om vaartuigwrakken uit het openbaar water te verwijderen. In Langedijk informeert is hier een artikel over gepubliceerd. Vervolgens zijn een twaalftal bootjes aangeschreven die verwijderd moesten worden, hier is in de meeste gevallen de eigenaar niet van bekend. Er is derhalve gebruik gemaakt van het "aanplakken" van deze vaartuigen om bekend te maken dat zij verwijderd dienden te worden. Van de twaalf bootjes voornoemd hebben zes eigenaren hun vaartuig verwijderd of gelicht. De overige zes bootjes zijn vervolgens op koste van de gemeente verwijderd. Als de eigenaar van deze bootjes bekend wordt dan zullen de kosten op de eigenaar worden verhaald. Inmiddels heeft één eigenaar zich gemeld.

4.5 Andere overtredingen

Het met teveel alcohol besturen van een vaartuig zijn overtredingen die door de toezichthouders niet zijn waargenomen.

4.6 Overige bevindingen/resultaten

- Hoewel mogelijk niet direct behorend tot de doelgroepen van het vaarbeleid, is de controle op de naleving van de regelgeving ten aanzien van het vissen tijdens het gehouden toezicht ook een aandachtspunt geweest. Door de politie en de toezichthouders van Recreatie Noord-Holland NV zijn in totaal 33 vissers gecontroleerd;
- Het effect van het houden van toezicht is snel merkbaar. Door de toezichthouders werd waargenomen dat zodra schippers in de gaten krijgen dat er toezicht worden gehouden zij hun vaargedrag aanpassen. Reacties van omwonenden en schippers op de aanwezigheid van de toezichthouders is overwegend positief.
- In 2011 zijn de vaarroutes in de gemeente bekeken en is waar nodig de bebording vernieuwd en op een deugdelijke manier geplaatst.
- Daarnaast is in 2011 de steiger bij het recreatie-eiland vernieuwd en beter toegankelijk gemaakt.
- Veldzorg heeft dit jaar nieuwe pasjes uitgeven voor varen op het Oosterdelgebied, hier staat het burgerservice nummer op Deze pas moet je samen met je ID kaart kunnen tonen.
- Voor 2012 staat op de planning om informatieborden te plaatsen. Deze borden komen bij aangewezen te water laat plaatsen en de sluisen te staan. De borden geven onder andere een aantal gedragsregels aan voor varen in openbaar water van de gemeente Langedijk.

5. Conclusies en aanbevelingen

Vaartoezicht heeft effect. Het houden van toezicht op de naleving van de vaarregels in Langedijk levert een positief bijdrage aan een verantwoord vaargedrag en gebruik van het openbaar water.

Grote wanordelijkheden, zeer ernstige ongevallen of zeer gevaarlijke situaties doen zich op het openbaar water in Langedijk over het algemeen niet vaak voor. De openbare orde en de veiligheid zijn meestal voldoende gewaarborgd. In zoverre valt de naleving van de vaarregels in Langedijk dan ook mee.

Hoofdtak van het vaartoezicht is het toezicht houden op het (te) snel varen en het varen waar dat niet is toegestaan. Andere overtredingen doen zich minder vaak voor. Het aantal waarschuwingen en proces-verbalen dat voor deze overtredingen is uitgedeeld, impliceert wel dat de naleving van de maximumvaarsnelheid en het vaarverbod voor het Oosterdelgebied niet vanzelfsprekend is. Indien de naleving van deze regels niet wordt gecontroleerd, is er dan ook een reëel risico dat het aantal overtredingen toeneemt. Dit kan vervolgens leiden tot meer overlast en meer onveiligheid. De behaalde resultaten bevestigen dan ook de door de gemeenteraad, in het kader van de eerdere risicoanalyse van het omgevingsbeleid gemaakte keuze om aan de uitvoering van het vaarbeleid met betrekking tot Oosterdel prioriteit te geven.

De volgende aanbevelingen kunnen worden gedaan:

- Ook voor 2012 weer te voorzien een gezamenlijk (politie en gemeente) vaartoezicht op het openbaar water in de gemeente Langedijk gedurende de periode april – september. Toezicht uit te oefenen op wisselende tijden inclusief toezicht in de avonduren, voor zover mogelijk, met het accent op dagen met mooi en warm weer;
- Ten behoeve van dit toezicht als gemeente ook voor 2012 externe toezichtcapaciteit in te huren in de vorm van de toezichthouders van Recreatie Noord-Holland NV;
- Het vaartoezicht dat eventueel door de gemeente zelf wordt verricht dient in de toekomst bij voorkeur te geschieden door (gemeentelijke) medewerkers met een BOA-bevoegdheid. Het verdient ook aanbeveling deze toezichthouders uit te rusten met een beter (sneller) vaartuig.
- Nadenken over de vraag hoe schippers tijdens het varen beter bewust kunnen worden gemaakt van hun vaarsnelheid, mogelijk met behulp van displays die de feitelijke vaarsnelheid van passerende vaartuigen weergeeft.
- Voorafgaande aan de start van het vaartoezicht door middel van voorlichting in gemeentelijke voorlichtingsrubriek en persberichten bekendheid geven aan nut en noodzaak van de beperking van de vaarsnelheid.
- Vaarbewegingen te laten tellen op de achterburggracht gedurende het recreatieseizoen